

Ki?ileraras? ili?ki Tarzlar? ?lçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ki?ileraras? ili?ki Tarzlar? ?lçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=24832>

Özet

Ki?ileraras? ili?ki Tarzlar? Ölçe?i, bireylerin sosyal ve duygusal ba?lamlarda sergiledi?i tipik **ki?ileraras? ili?kiler** ve davran?? kal?plarn? ölçmek amac?yla geli?tirilmis bir **psikolojik ölçek** uyarlamas?d?r. Ölçe?in temel amac?, bireyin ba?kalar?yla kurdu?u ili?kilerdeki bask?n e?ilimlerini, özellikle de ba??ml?lk, yak?nl?k veya kaç?nma gibi boyutlar? tespit etmektir. Türkiye'deki **uyarlama** çal??mas?, Öztan (1995) taraf?ndan **doktora tezi** kapsam?nda gerçekte?tirilmis ve özellikle psikoterapi ortam?ndaki **terapötik ili?ki** ba?lam?nda kullan?lm??t?r.

Bu ölçek, klinik psikoloji ve dan??manl?k alanlar?nda, dan??anlar?n ili?ki dinamiklerini anlamland?rmak ve tedavi stratejilerini bu dinamiklere göre ?ekillendirmek için önemli bir araç olarak kabul edilmektedir. Ölçe?in adaptasyonu, Türk popülasyonunda ki?ileraras? i?leyi?in kültürel ve psikolojik yap?s?n? incelemeye olanak sa?lam??t?r.

Anahtar Kelimeler

Ki?ileraras? ?li?kiler, ?li?ki Tarzlar?, Ba?lanma Stilleri, Psikoterapi, Terapötik ?li?ki, Psikometrik Araç, Uyarlama.

Yazarlar

Nergis Öztan (Uyarlayan), Orijinal Ölçek Yazarlar? (Kaynakta Belirtilmemiştir).

Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin di?er insanlarla etkile?im kurarken kulland?klar? karakteristik ve sürekli **ili?ki tarzlar?n?** saptamakt?r. Bu tarzlar, bireyin sosyal çevresine verdi?i tepkileri, çat??ma çözüm yöntemlerini ve duygusal destek arama biçimlerini içerir.

Özellikle Öztan'ın 1995 y?l?ndaki çal??mas?nda, bu ölçek terapist ile hasta aras?ndaki **terapötik ili?kinin** farkl? boyutlar?n? bilimsel olarak incelemek üzere bir araç olarak kullan?lm??t?r. Bu sayede, dan??anlar?n ili?ki dinamiklerinin tedavi sürecini nas?l etkiledi?i ve terapötik ittifak?n kalitesinin bu tarzlarla ili?kisi ara?t?r?lm??t?r. Ölçek, hem klinik tan?ya yard?mc? olmay? hem de akademik ara?t?rmalara veri sa?lamay? hedefler.

Yap?

Ki?ileraras? ili?ki Tarzlar? Ölçe?i, genellikle ba?lanma teorileri ve ki?ileraras? psikodinamik modeller ba?lam?nda ele al?nan **ki?ileraras? ili?ki** yap?lar?n? ölçmektedir. Ölçe?in temel olarak ölçtü?ü boyutlar?n, bireyin yak?n ili?kilerde sergiledi?i **ba??ml?lk**, **özerklik**, **yak?nl?k kurma** ve

kaçınma eğilimleri oldu varsayılmaktadır.

Bu boyutlar, bireyin kendini ve başkalarını nasıl algıladığını (örneğin, ben deşerliyim/deşersizim; başkalar güvenilir/güvenilmezdir) gösteren içsel çalma modellerini yansıtır. Ölçek, kişinin sosyal adaptasyonunu ve duygusal düzenleme becerilerini ilişki başlamada analiz ederek, bireyin kronikleşmiş ilişki örüntülerini ortaya koyan psikometrik bir araçtır.

Geçerlik

Kaynak materyalde, **Kişilerarası İlişkiler Ölçeği**'nin Türkiye'deki **uyarlama** çalmasına dair spesifik geçerlik analizlerine (yapı geçerliği, ölçüt geçerliği veya ayrıt edici geçerlik) ait detaylı bilgiler sunulmamıştır. Geçerlik çalmaları, ölçeğin gerçekten ölçmeyi amaçladığı **kişilerarası ilişki** yapıları ölçtüğünün kanıtlanması açısından zorunludur.

Bu ölçeğin geçerlik verileri, Öztan (1995) tarafından hazırlanan ve Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde sunulan orijinal **doktora tezinde** detaylı olarak incelenmiştir. Ölçeği kullanacak araştırmacılar, geçerlik katsayıları ve kullanılan istatistiksel yöntemleri doğrulamak için doğrudan bu teze başvurular gerekmektedir.

Güvenirlilik

Ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) veya test-tekrar test güvenilirliği gibi temel **güvenirlilik** katsayılarına dair veriler, sağlanan kaynak özetinde mevcut değildir. Güvenirlilik, bir **psikolojik ölçek** için tutarlı ve tekrarlanabilir sonuçlar üretme yeteneğini gösteren temel psikometrik gerekliliktir.

Uyarlama çalmalarının akademik niteliği gereği, ölçeğin alt boyutlarının her biri için iç tutarlılık katsayılarının hesaplanması muhtemeldir. Ancak bu bilgilere erişim sağlanamadığından, ölçeğin mevcut güvenilirlik düzeyi hakkında kesin bir yorum yapmak mümkün değildir. Güvenirlilik verileri için yine Öztan'ın (1995) orijinal doktora tezine yönlendirme yapılmalıdır.

Faktör Analizi

Ölçeğin orijinal yapılarının Türk kültürüne ve örnekleme uygunluğunu test etmek amacıyla **faktör analizi** yöntemlerinin kullanıldığı varsayılmaktadır. Bu analizler, ölçeğin maddelerinin hangi temel **kişilerarası ilişki** boyutlarını temsil ettiğini belirlemek ve orijinal ölçek yapılarının korunup korunmadığını incelemek için kritik öneme sahiptir.

Eğer ölçek çok boyutlu bir yapıya sahipse, uyarlama sürecinde Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) veya Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılarak, ölçeğin teorik olarak dayandığı boyut

sayışın Türk örnekleminde de istatistiksel olarak desteklenip desteklenmediği incelenmiştir. Bu analiz sonuçları, ölçeğin yapı geçerliğinin temelini oluşturur.

Araç

Test Türü: Uyarılama (Adaptasyon) ve Öz Bildirimli Kişilik Envanteri

Format: Derecelendirme (Kaynakta belirtilmemiştir, ancak psikolojik ölçek standartları gereği Likert tipi bir derecelendirme sistemi kullanılmıştır varsayılmaktadır.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Yetişkin Popülasyonu (Tez başlığında klinik veya genel yetişkin örneklemi)

Yaş Grubu: Yetişkinler

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki üniversite öğrencileri veya psikoterapi hizmeti alan/almayan yetişkinlerdir.

Test Metodolojisi: Bireylerin kendi ilişkisel davranışları ve duygusal tepkileri hakkındaki görüşlerini raporlamasına dayalı (Self-report) psikometrik bir ölçüm aracıdır.

Anahtar Kelimeler

Kişilik, Psikometri, Başlılık, Kaçınma, İlişki Dinamikleri, Terapötik İttifak, Öztan 1995.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Veri mevcut değildir.

Kurum E-posta Adresleri: Veri mevcut değildir.

Yayın Adresi: Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü (1995 çalışması başlığında).

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçeğin orijinal adı ve yazarları belirtilmediği için telif hakları ve kullanım ücretleri hakkında net bilgi bulunmamaktadır. Türkiye **uyarılması 1995** yılında Nergis Öztan tarafından bir **doktora tezi** kapsamında gerçekleştirilmiştir.

Ölçeğin akademik araştırmalarda kullanımı genellikle tez sahibine atıf yapılarak mümkündür. Ticari amaçlı veya geniş ölçekli dağıtım için ise orijinal ölçeğin telif haklarına sahip olan kurum veya kişilerden izin alınması gerekmektedir.

Kaynaklar

Özta, N. (1995). *Terapist ile hasta arasındaki terapötik ilişkinin farklı boyutlarda incelenmesi (Doktora tezi)*. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Kişilerarası İlişki Tarzları Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin maddeleri kaynakta sunulmamıştır. Maddeler, Özta (1995) tarafından hazırlanan **doktora tezi** içinde yer almaktadır. Bu maddeler, bireyin yakınlık kurma, çatışma yönetimi ve duygusal destek arama biçimlerini yansıtan ifadelerden oluşmaktadır.

Ölçeğin orijinal PDF dosyasına dair bir bağlantı kaynakta mevcut değildir.